

молба до султана, да издаде заповѣдъ до влашкия князь Александъръ *Гика* да остави българитѣ свободно да се върнатъ задъ Дунава.

Както се видѣ, султанътъ още прѣди потеглянето на бѣжанцитѣ отъ югоизточна България къмъ Дунава е употрѣбилъ всички усилия да ги отклони отъ намѣренията имъ да се изселватъ. *Вълчанъ Чорбаджи* напраздно се нагърбилъ да въздѣйствиува надъ своитѣ съграждани. Даже, както се разправя, той ходилъ съ сжщата мисия и задъ Дунава. Но той не е билъ едничкия. Султанътъ изпраща въ Влашко и Видинския управитель *Хюсеинъ паша*, който пакъ отъ своя страна назначава за комисарь въ Букурещъ нѣкой си *Х. Тонузъ*, за да дѣйствиува прѣдъ влашкото правителство и улеснява възвръщането на бѣжанцитѣ. Плоешкия префектъ *Кукурешко* набѣдява Селимински въ съучастие съ турскитѣ агенти и напраздно е убѣждавалъ колониститѣ да останатъ въ новитѣ си огнища.¹⁾ Освѣнъ горнитѣ султанови пратенници, малко по-рано сж сновали отъ заселище въ заселище, тамъ дѣто има бѣжанци, ямболскиятъ *Хюсеинъ-Ага* и *Башъ Бешли Арифъ Ага*. Тѣ увѣрявали прѣселенитѣ българи, че нѣма никаква опасностъ за тѣхъ подъ Балкана, е че султанътъ „ще имъ тегли масрафа“ за прѣвоза по завръщането имъ.

Важното е, че часть отъ сливенци въ Берязка и околнитѣ влашки градове „дигнали глава“ да се връщатъ назадъ още на слѣдната година отъ прѣселването.²⁾

Вече прѣзъ 1832 г., 60 коля, натоварени съ „едно-друго“ на сливенскитѣ бѣжанци, се озоваватъ въ Русчукъ, на пжтъ за Сливенъ. Възможно е за тоя случай да се отнася бѣлѣжката на даскалъ Никовичъ отъ Разградъ: „и после 2 години, а нѣкои по-сетне се варнаха пакъ въ тѹреція на зать.“³⁾

Възвръщането е било съпроводено съ още по-голѣми изпитни, тъй като при прѣминаването на Източния Балканъ въ него върлували много турски разбойници.⁴⁾

Нѣкои, на които имъ „причернѣло на очитѣ“, едва що минали Дунава, отчаяни, съсипани отъ пжтъ и загуба на покжщнина, почватъ да се пилѣятъ изъ разни кжтища на сѣвероизточна България, най-вече въ Силистренско и Вар-

¹⁾ Х. Тонузъ ще е е сжщия комисарь, който се постаралъ да привлече къмъ себе си влиятелния между влашкитѣ българи Селимински. Ср. I. 17; II, 41.

²⁾ Ср. писмото на Андонъ Ивановъ, който се срѣщналъ съ свои съграждани въ Букурещъ. Селим., II, 76.

³⁾ Мсб. XV, 320, тъкмо подъ редоветѣ, дѣто се казва че „Сливенски (и) Ямболски жители“ заминали въ 1830 г. прѣзъ Баба-Дагъ за Влахия и Басарабия.

⁴⁾ Ср. Селим., II, 63.